

**PROGRAM PRAC REMONTOWO -
KONSERWATORSKICH**

**CMENTARZ WOJENNY
w MIECHOWICACH MAŁYCH**

z 1915 r.

Projektował : Johann Watzal

inwestor:

Urząd Gminy w Wietrzychowicach
33-270 Wietrzychowice
tel./fax. 0-14 / 641-80-45

opracował :

mgr Paweł Dziurawiec
konservator dzieł sztuki
33-100 Tarnów ul. Słowików 9
tel. 0-14 / 624-09-74 , 0603-546-213
e-mail: pdziurawiec@poczta.onet.pl

T A R N Ó W 2008-08-18

Dzielo konserwatorskie i dokumentacja są chronione prawem autorskim

Nr 254 z załącznik
stanowi integralną część do:

Decyzja
Pozwolenia 02.T.MW.0.4146-54108

Postanowienia

Opinia

z dnia 2008-08-26

Z up. Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego
Konservatorskiego Zabytków w Krakowie

KIEROWNIK DELEGATURY
mgr Andrzej Cetera

1. OPIS INWENTARYZACYJNY CMENTARZA

- rodzaj, tytuł: **CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ nr 254** (Okręg Brzesko)
- autor projektu: Johann Watzal
- miejsce przechowywania: w północno-zachodniej części wsi **MIECHOWICE MAŁE**,
gmina Wietrzychowice, powiat Tarnów, po lewej stronie drogi do Jadownik,
przy przydrożnej kapliczce¹
- wymiary: powierzchnia - 320m², na planie trójkąta ze ściętym narożnikiem: 24x24x24x5m
- material i technika wykonania: beton, kamień piaskowiec, żeliwny odlew krzyża, żelazne
listwowe krzyże nakryte deskami z blachy, współczesne ogrodzenie z stalowych
kształtowników, z bramką, na podmurówce betonowej.
- wpis do rejestru zabytków nieruchomych: **A – 140/M** z dn. 28.03.2008

-opis cmentarza:²

„ Położony w centrum wsi, przy drodze do Jadownik Mokrych. W obręb cmentarza włączona mała słupowa kapliczka przydrożna z wysokim żeliwnym krzyżem. (opis kapliczki poniżej)

Jest na planie trójkąta ze ściętym wierzchołkiem zachodnim.

Ogrodzony plotem z żelaznych prętów na ciągłej betonowej podmurówce. Wejście od strony wschodniej, zamknięte jednoskrzydłową, żelazną furtką. Rozplanowany niesymetrycznie – kapliczka umieszczona w narożniku wschodnim.

Mogily o zarysach prostokątnych i trapezowych, o zróżnicowanych wymiarach, ujęte betonowymi obramowaniami (część przykryta płaskimi betonowymi płytami), rozmieszczone nieregularnie na całej powierzchni nekropoli.

Nagrobki: na niskich, betonowych podstawach o obłych krawędziach żelazne krzyże z płaskowników jedne i dwuramiennie nakryte łamanymi blaszanymi deskami o ząbkowanej krawędzi, drzewce i ramiona ujęte dodatkowo metalowymi prętami oraz na niskich, zwężających się ku górze podstawach łacińskie krzyże żeliwne.

W 11 grobach zbiorowych i 3 pojedynczych pochowano żołnierzy austro-węgierskich i rosyjskich (brak bliższych danych).³

Stan zachowania dobry. W latach osiemdziesiątych wykonano nowe ogrodzenie, wycięto pomnikowe drzewa, zabetonowano płyty nagrobne. Cmentarz zatracił pierwotny charakter.”

¹ Roman Frodyma – „*Galicyjskie Cmentarze Wojenne. Przewodnik*. Tom. III – Brzesko – Bochnia – Limanowa” Pruszków 1998 str. 21

mjr Rudolf Broch i kap. Hans Hauptmann – “*Zachodniogalicyjskie groby bohaterów z lat wojny światowej 1914-1915*” Opracowanie, wstęp i przypisy Jerzy J. P. Drogomir str. 325

² Oktawian Duda – *Cmentarze I wojny światowej w Galicji zachodniej 1914-1918. Studia i materiały*, *Cmentarze I wojny światowej* tom II, wydawca: Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu. Narodowa Instytucja Kultury. Warszawa 1995 r. str. 293

³ „103 Austriaków z 15, 55, 65 i 66 pułku piechoty; 94 Rosjan. Daty śmierci: 21.XI.1914, 10-18 XII 1914, 20 I 1915 r. 3 mogily pojedyncze i 11 zbiorowych” – R. Frodyma – „*Galicyjskie Cmentarze Wojenne. Przewodnik*” str. 21

-opis kapliczki:

Kapliczka słupowa zwieńczona wysokim żeliwnym krzyżem z wizerunkiem Chrystusa i odlewem z płaskorzeźbą Matki Bożej Bolesnej.

Cokół kapliczki składa się z dwóch stopni i wysokiego czworobocznego trzonu. Na trzonie z trzech stron umieszczone płaskorzeźby św. Paweł (z lewej strony), Anioł Stróż (od frontu) i Michał Archanioł (z prawej strony). Wszystkie płaskorzeźby w płytkich arkadach zamkniętych łukiem pełnym.

Żeliwny odlew krzyża ma ornamentalne zdobienia w zakończeniach ramion, na jego środku znajduje się tabliczka z inskrypcją INRI, od której rozchodzą się potrójne promienie glorii. Wizerunek Chrystusa jest ujęciu klasycznym, z lekkim skreśleniem tułowia, ramiona ustawione po skosie, głowa pochylona, perizonium wąskie, krótkie z węzłem i zwisającym końcem po lewej stronie.

Pod wizerunkiem, przymocowana do krzyża, owalna tablica z ornamentem roślinnym (owoce, liście) na obwodzie. Wewnątrz malowany napis: „JEZU / ZMIŁUJ SIĘ / NAD NAMI”.

Poniżej, również przymocowany do wysokiego krzyża, znajduje się odlew z żeliwa z przedstawieniem Matki Bożej Bolesnej. Płaskorzeźba otoczona jest ramką i ornamentami z liści akantu. Matka Boża przedstawiona klasycznie z pochyloną głową, ze złożonymi na piersiach rękami.

Płaskorzeźba św. Pawła jest potraktowana w swej kompozycji bardzo schematycznie, święty z długą brodą, w prawej ręce trzyma książkę a lewą wspiera się na długim mieczu.

Podobnie postać Anioła Stróża, przedstawiona jest jako młodzieniec w długich szatach prowadzi z prawą ręką małe dziecko. Anioł ma aureole i długie skrzydła.

Michał Archanioł jest przedstawiony jako młody anioł, z dużymi skrzydłami, który prawie w tańcu (rozwiane szaty) i z uśmiechem na twarzy przebija włócznią smoka. Rzeźba ta jest najbardziej ludowa w swej kompozycji i wykonaniu, widoczne są nieudolne proporcje, ruch. Anioł ma płaską twarz, reliefem zaznaczone oczy i nos, usta uśmiechnięte, włosy płasko rzeźbione zaznaczone bryłą i reliefem.

Przy podstawie od frontu umieszczona jest tabliczka z białego marmuru z tekstem: „ NA CZĘŚĆ I CHWAŁĘ / PANU BOGU / WSZECHMOGAĆCEMU / ODNOWIENIE / TEJ FIGURY / OFIAROWALI W 1964 r. / KRYCA J i JULIA / ISKRA L i MARIA”.

Prawdopodobnie w tym czasie spięto trzon kamiennego cokołu w górnej jego części metalową obejmą i od tyłu figury podparto metalowym wspornikiem krzyż. Wspornik przymocowany jest do cokołu za pomocą dwóch bolców.

Cała kapliczka jest polichromowana i to wielokrotnie. Krzyż na czarno, tylko wizerunek Matki Bożej na białą, płaszcz i welon na czerwono, tło na żółto. Trzon kapliczki pomalowany jest na szaro, tła dla płaskorzeźb na różowo, a same płaskorzeźby na białą, jedynie aureola Anioła Stróża na żółto. Występuje też jasno błękitny kolor, w sukniach Anioła Stróża.

Kapliczka ma niestabilne ceglane fundamenty, jest lekko pochylona do przodu.

2. LISTA ŻOŁNIERZY POCHOWANYCH NA CMENTARZU W MIECHOWICACH
 MAŁYCH Nr 254
 według książki Jerzego Drogomira „Polegli w Galicji Zachodniej 1914-1915”
 Tom II str. 464.

GRÓB	ZWŁOK	SZARŻA	IMIĘ	NAZWISKO	AR	JEDN. WOKSKOWA	DATA ŚMIERCI
1	1?				A		
2					A		
3	1?				A		
4					R		
5					A		
6	1?				A		
7					R		
8	?	Inf.	Anton	KOLAR	A	I.R. 88	11.12.1914
8		Inf.	Anton	SRETZ [:SZETR:]	A	I.R. 88	10.12.1914
8		Zgsf.tit. Fldw.	Josef	PEREPICZKA	A	I.R. 55	
8		Res.Inf.	Josef	REBITZER	A	I.R. 35	13.12.1914
9					A		
10					R		
11					A		
12					R		
13					A		
14					A		
131*	1?	Ltn.i.d. Res.	Adalbert	TREMEL	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.		ZBOROWSKI	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Iwan	ZEBOWICZ	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Pawel	KULNICKI	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Kpl.	Martin	SKALSKI	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.		SOLTYS [:SOLTESA:]	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Terenty	STACHOW	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Kpl.	Karl [:Paul:]	BARANOWSKI	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Kpl.	Johann Ilko	BEKIERSKI	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Sawka	SZPYRKA	A	I.R. 55	
132*		Ers.Res.	Joachim	PSUJ	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.		RIDL	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Alexander	SEKSAJEWICZ false STAROSIELEC	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Ers.Res.	Joachim	MARTYNIUK	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Ers.Res.	Nikifor	MICHALKIEWICZ	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Ignatz	NOWAK	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Zgsf.	Johann	OLEJNIK	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.		KOWACZ	A	I.R. 55	17.12.1914
132*		Inf.	Michael	HRYNIÓW	A	I.R. 55	17.12.1914
134*	?	Zgsf.	Josef	KREPELKA	A	I.R. 75	
135*	?	Inf.	Johann	SALATA	A	I.R. 66	21.11.1914
135*		Ers.Res.	Jochan	BUTKOCZKI	A	I.R. 66	20.01.1915
137*	?	Kpl.	Erasim	VARGA	A	I.R. 15	18.12.1914
137*		Gft.tit. Kpl.	Kiwe Moses	FELBERBAUM	A	I.R. 15	18.12.1914
?	28			unbekannt	A		1914

Wykaz pochowanych nie zachował się. Dane odtworzono na podstawie dokumentów źródłowych i badań terenowych.

*/ Numer grobu wg numeracji ogólnej. Aktualne położenie nieznane.”

4. STAN ZACHOWANIA

Po 20 latach od ostatniego remontu, gdy wykonano nowe ogrodzenie i poprawiono groby, konieczny jest ponowny remont cmentarza. Jego stan zachowania jest zły a kapliczki wręcz katastrofalny. Metalowe daszki nad krzyżami są pocięte, mocno zardzewiałe, na jednym krzyżu brak daszku, ogrodzenie jest mocno zardzewiałe, bramka nie ma zamknięcia, w jednym miejscu ogrodzenie jest pocięte, prawdopodobnie od kolizji z samochodem.

W dobrym stanie są wykonane ponownie emaliowane tabliczki z nazwiskami poległych.

Najbardziej zniszczona jest kamienna kapliczka przy której umieszczono cmentarz. Wielokrotne odnawianie kapliczki zaprawą cementową i malowanie farbami olejnymi doprowadziło do całkowitej destrukcji kamiennego cokołu. Kamień się sypie, odpada płatami, a kolejne remonty polegające na coraz to nowych miejscach łatania zaprawą cementową, powoduje, że powstają po jakimś czasie nowe miejsca gdzie kamień się niszczy.

Zaprawa cementowa jako bardzo zwarta, nie przepuszczająca wody, podatna na skurcze w wyniku rozszerzania pod wpływem temperatury jest „odrzucana” przez kamień. Powstają ubytki które z uzupełnieniami zaprawą cementową ponownie odpadają.

Niszczycielskie działanie mają też farby olejne którymi pomalowano figurę.

Na trzonie kapliczki brak jest dużych fragmentów, w dolnej jej części, brak jest też szczegółów w płaskorzeźbach. Są one rozmyte, brak szczegółów, twarzy.

Cały trzon kapliczki jest spięty górą metalową obejmą. Prawdopodobnie kamień pękał, nie był w stanie utrzymać naporu wysokiego żeliwnego krzyża. Wykonano więc obejmę oraz wspornik od tyłu kapliczki. Wspornik żeliwnego krzyża zamiast pomagać jeszcze bardziej cokol niszczy. Powstają pęknięcia, przełamania kamiennego trzonu na skutek różnicy w rozszerzalności materiałów pod wpływem temperatury.

Metalowe elementy kapliczki (krzyż z wizerunkiem Chrystusa oraz płaskorzeźba z Matką Bożą i plakietka z inskrypcją) mimo wielokrotnego malowania są skorodowane. Brak jest fragmentu glorii w krzyżu.

Cała kapliczka jest pochylona, gdyż niestabilny jest ceglany fundament.

Dodana w latach 60tych XXw. marmurowa tabliczka jest słabo czytelna, pomalowana jest po wierzchu farbą, ukryta jest w bukietach sztucznych kwiatów.

5. PROGRAM PRAC REMONTOWO - KONSERWATORSKICH

Przewiduje się dokończenie remontu cmentarza i doprowadzenie go do prawie pierwotnego wyglądu. Prace prowadzone będą w trzech zakresach.

Pierwszy dotyczy uporządkowania terenu cmentarza, wycięciu trawy, uformowania ziemnych mogił według zachowanego szkicu. W ramach tych prac zostanie odnowione ogrodzenie cmentarza, zostanie ono wyprostowane, częściowo przespawane ponownie, zostanie wykonane zamknięcie bramki, całość zostanie wymalowana na czarno.

Drugi zakres prac dotyczy remontu metalowych krzyży i wykonaniu na nowo metalowych zadaszeń według wzoru. Zadaszenia te wykonane będą z grubej (1,5mm) blachy żelaznej. Łączone z krzyżami będą za pomocą nitów lub śrub. Całe krzyże zostaną wymalowane czarną matową farbą.

Trzeci, najważniejszy zakres prac dotyczyć będzie kapliczki.

Przewiduje się całkowity demontaż kapliczki, wykonanie nowego betonowego fundamentu. Ponowny montaż kapliczki będzie z zastosowaniem poziomej izolacji z papy.

Kamień zostanie poddany procesowi konserwacji technicznej i estetycznej.

Przewiduje się całkowite usunięcie wszelkich nawarstwień cementowych i z farb olejnych. Nawarstwienia cementowe będą usunięte mechanicznie a farby olejne i czarna fałszywa

patyna chemicznie. Do zdejmowania farb olejnych zostaną zastosowane pasty zmydlające farbę zaś do usunięcia ewentualnie istniejącej czarnej fałszywej patyny zostanie zastosowany słaby roztwór HF.

Po przeprowadzonej dezynfekcji zostanie wykonany zabieg odsalania kamienia metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska. Wzmocnienie struktury kamienia zostanie wykonane preparatem Funcosil-KSE-100 w pierwszym etapie nasycenia a następnie Funcosil-KSE-300-E produkcji firmy Remmers.

Uzupełnienie ubytków i wykonanie rekonstrukcji płaskorzeźb przewiduje się wykonać zaprawą mineralną do uzupełnień kamienia Restauriermortel-SK firmy Remmers. W celu zwiększenia przyczepności kitów do kamienia proponuje się zastosowanie emulsji akrylowej, kontaktowej Aida Haftfest Spezial firmy Remmers. Kity będą pielęgnowane aby uzyskały odpowiednią twardość i przyczepność. Ich powierzchnia zostanie tak opracowana aby nie różniły się fakturą od otaczającego je kamienia. Kolorystyka kitów zostanie skorygowana przy zastosowaniu farb krzemianowych, laserunkowych Funcosil Historic Lasur firmy Remmers lub farby sporządzonej z pigmentów ziemnych i słabego roztworu żywicy Paraloid B-72.

Spoinowanie ciosów kapliczki proponuje się wykonać podbarwianą zaprawą trasowo wapienną Fugenmortel-TK firmy Remmers lub tynkiem renowacyjnym, magazynującym sole Grundputz-WTA firmy Remmers

Wzmocnienie strukturalne kamienia zostanie osiągnięte poprzez impregnację, metodą powlekania pędzlem, żywicą krzemoorganiczną Funcosil KSE-300-E a następnie hydrofobizacja preparatem Funcosil-SNL firmy Remmers. Jednoczesne wzmocnienie kamienia z efektem hydrofobowym można uzyskać żywicą Sarsil-W firmy SiP z Nowej Sarzyny.

Kapliczka nie będzie polichromowana.

Elementy metalowe (żeliwne) zostaną oczyszczone z warstwy farby olejnej metodą chemiczną z zastosowaniem past do usuwania farb olejnych. Po usunięciu farb, całość zostanie zabezpieczona antykorozyjnie metodą dwukrotnego pomalowania farbą podkładową i czarną, matową.

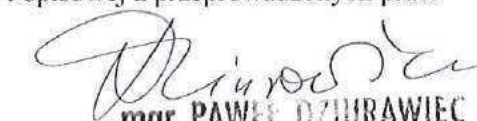
Wobec tak dużego nakładu pracy, sił i środków, w celu uzupełnienia ubytków i nadania elementowi kamiennemu w miarę wyglądu i wytrzymałości należałoby rozważyć czy nie lepiej byłoby wykonać rekonstrukcję i kopię w kamieniu zniszczonego elementu kapliczki,

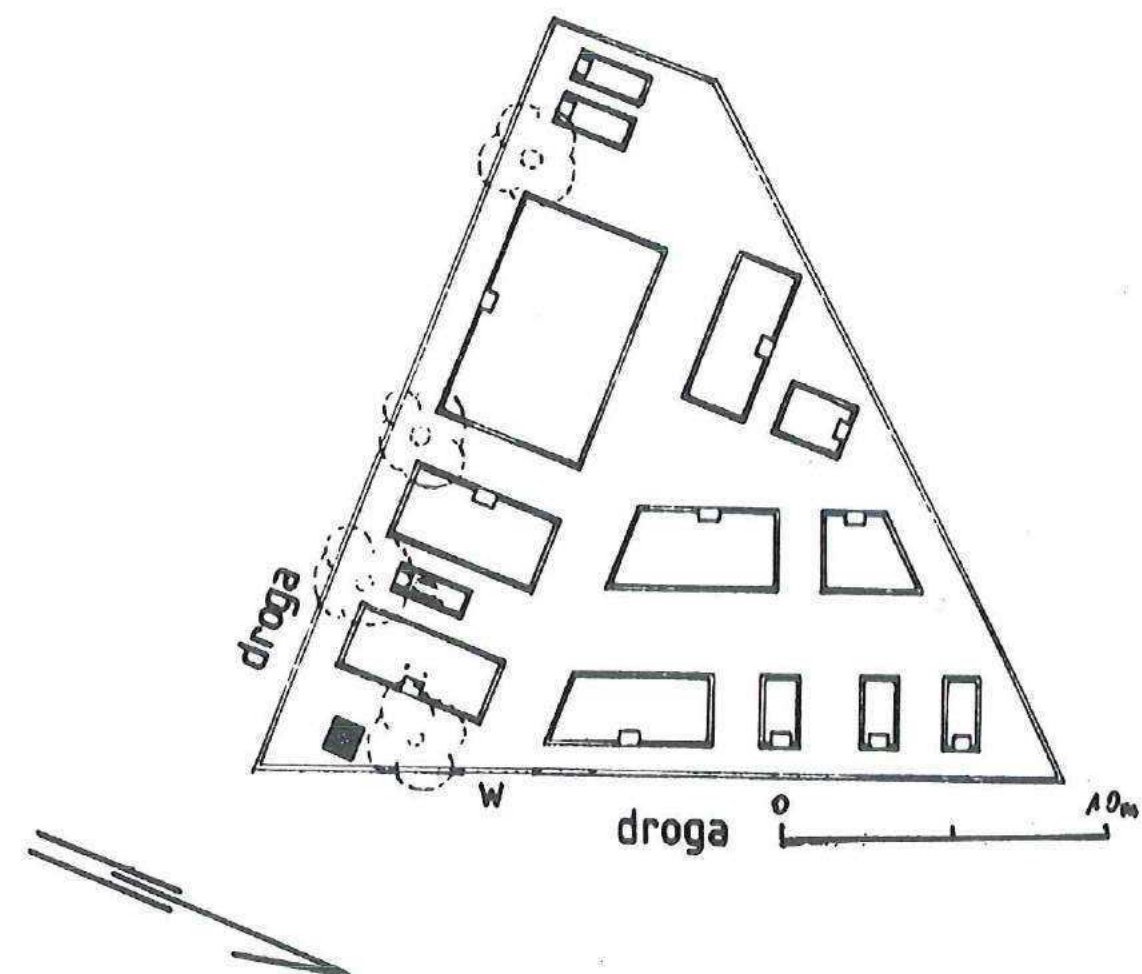
Ostatni etap prac, nie wchodzących już do zakresu prac konserwatorskich, ale podnoszących estetykę, polegać będzie na wykonaniu tablic informacyjnych dotyczących planu cmentarza, historii walk w regionie oraz drogowskazu do cmentarza.

6. PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Dokumentacja fotograficzna stanu zachowania.
2. Uporządkowanie terenu cmentarza, ukształtowanie z ziemi mogił.
3. Poprawienie uszkodzonych elementów ogrodzenia, pomalowanie na czarno ogrodzenia.
4. Wykonanie na nowo metalowych daszków na krzyżach, zabezpieczenie całych krzyży czarną, matową farbą.
5. Konserwacja zabytkowej kapliczki:
 - a. Demontaż kapliczki za pomocą dźwigu ręcznego.
 - b. Wykonanie betonowego fundamentu.
 - c. Usunięcie metodą mechaniczną wszelkich uzupełnień cementowych.
 - d. Usunięcie metodą chemiczną (pasty do zdejmowania farb olejnych) nawarstwień farb olejnych.
 - e. Usunięcie ewentualnie istniejącej czarnej fałszywej patyny 4-5% HF i doczyszczanie szczotkami.
 - f. Dezynfekcję kamienia przeprowadzi się preparatem Impragnierung-BFA firmy Remmers lub Algan firmy Altaxin.
 - g. Odsolenie kamienia metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.
 - h. Wzmacniająca impregnacja kamienia preparatem Funcosil-KSE-100 w pierwszym etapie nasycenia a następnie Funcosil-KSE-300-E produkcji firmy Remmers.
 - i. Uzupełnienie ubytków kitami z zaprawy mineralnej Restauriermortel firmy Remmers. Jako warstwa szczepna zastosowanie żywicy akrylowej Aida Haftfest Spezial firmy Remmers
 - j. Montaż na nowym betonowym fundamencie z zastosowaniem poziomej izolacji z papy. Wykonanie spoinowania ciosów kapliczki zaprawą trasowo wapienną Fugenmortel-TK firmy Remmers lub tynkiem renowacyjnym, magazynującym sole Grundputz-WTA firmy Remmers.
 - k. Scalenie kolorystyczne kitów i uzupełnień farbami krzemianowymi, laserunkowymi Funcosil Historic Lasur firmy Remmers lub farbami sporządzonymi z pigmentów ziemnych i słabego roztworu żywicy Paraloid B-72 w toluenie.
 - l. Impregnacja wzmacniająca kamień żywicą krzemioorganiczną Funcosil KSE-300-E a następnie hydrofobizacja preparatem Funcosil-SNL firmy Remmers lub ten sam efekt uzyskując przy pomocy żywicy „Sarsil-W” firmy SiP z Nowej Sarzyny.
 - m. Odczyszczenie przy pomocy past do zdejmowania warstw farby olejnej z metalowych elementów kapliczki.
 - n. Metodą chemiczną usunięcie produktów korozji z elementów metalowych.
 - o. Zabezpieczenie antykorozyjne elementów metalowych, pomalowanie czarną matową farbą.
 - p. Montaż elementów metalowych na kamiennej kapliczce.
 - q. Odczyszczenie marmurowej tabliczki z nawarstwień farb, wypolerowanie jej i zabezpieczenie od szkodliwych wpływów atmosfery.
 - r. Podmalowanie liter farbą ze złota mineralnego w Paraloidzie B-72.
 - s. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej z przeprowadzonych prac.

Tarnów 2008-08-18

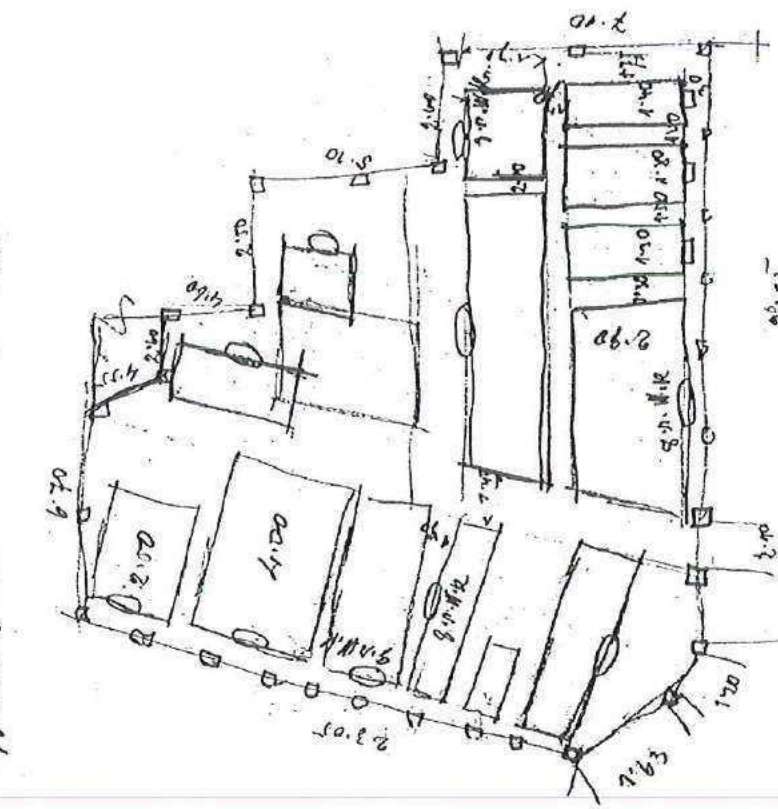

mgr PAWEŁ DZIURAWIEC
 KONSERWATOR DZIEL SZTUKI
 Nr 3658 dypl. ASP Kraków
 Nr 14507 ZPAP tel. 603-546-213

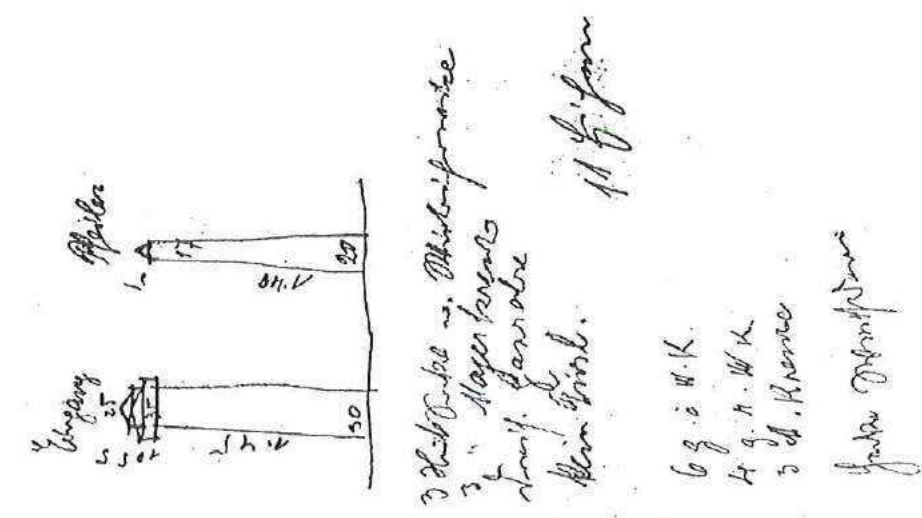
Reprodukcja z książki: Oktawian Duda – *Cmentarze I wojny światowej w Galicji zachodniej 1914-1918. Studia i materiały*, *Cmentarze I wojny światowej* tom II, wydawca: Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Narodowa Instytucja Kultury, Warszawa 1995 r. str. 294

Nr 254 MIECHOWICE MAŁE

Miechów Mały

Reinhold

1. Cmentarz wojenny nr 254 w **MIECHOWICACH MAŁYCH**, powiat Tarnów, woj. małopolskie.

Stan przed konserwacją. Widok ogólny od strony drogi.

Widoczne współczesne ogrodzenie cmentarza, kamienna kapliczka słupowa z wysokim krzyżem, w głębi metalowe krzyże z daszkami nad mogiłami żołnierzy.

2008-08-08

fot. P. Dziurawiec

2. Cmentarz wojenny nr 254 w **MIECHOWICACH MAŁYCH**, powiat Tarnów, woj. małopolskie.

Stan przed konserwacją. Widok od strony drogi.

Widoczne współczesne ogrodzenie cmentarza, pochylona kamienna kapliczka słupowa z wysokim krzyżem.

2008-08-08

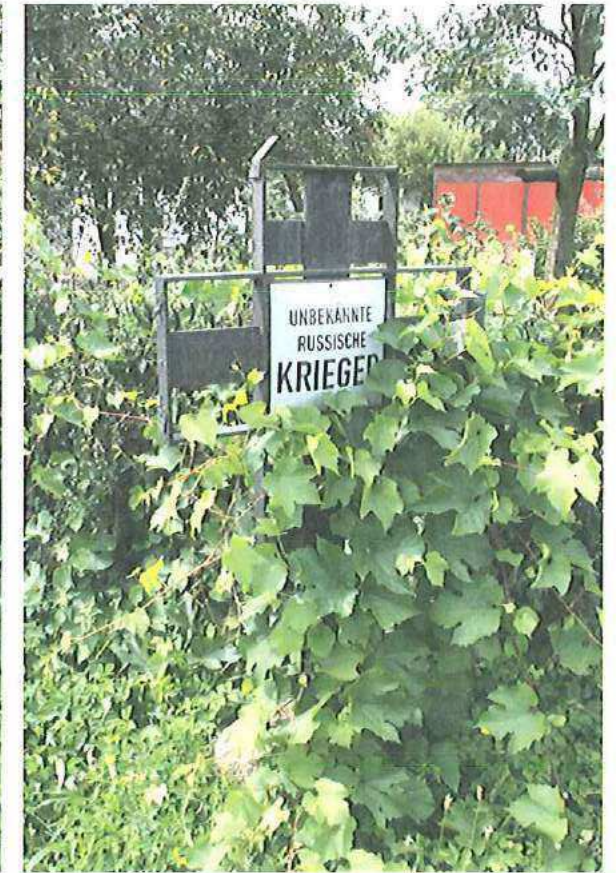
fot. P. Dziurawiec

3. Cmentarz wojenny nr 254 w **MIECHOWICACH MAŁYCH**, powiat Tarnów, woj. małopolskie.
 Stan przed konserwacją. Widok ogólny od strony drogi.
 Widoczne współczesne ogrodzenie cmentarza, kamienna kapliczka słupowa z wysokim krzyżem, w głębi metalowe krzyże z daszkami nad mogiłami żołnierzy.
 2008-08-08

fot. P. Dziurawiec

4. KALKULACJE KOSZTORYSOWE

Koszt konserwacji obiektu został ustalony na podstawie cen umownych oraz wytycznych Ogólnopolskiej Rady Konserwatorów Dziel Sztuki przy Związku Polskich Artystów Plastyków opublikowanych w Biuletynie Informacyjnym Konserwatorów Dziel Sztuki Vol. 12 no 1 (44) 2001 str. 117 - 126

1. Kryterium sporządzenia kosztorysu.

1. Tabele wynagrodzeń za wykonanie lub wykorzystanie dzieła konserwatorskiego określają wysokość wynagrodzeń autorskich w procencie od podstawy naliczania (**stawka podstawowa**), jaką jest orientacyjnie wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, co kwartał w Monitorze Polskim. W tabelach uwzględniono wycenę za opracowanie **1 dcm²** obiektu zabytkowego, przy **1. stopniu rewaloryzacji**. Pozycje i tabele określają wynagrodzenie za dzieło konserwatorskie wyrażone w procencie stawki podstawowej (sp). Aby uzyskać kwotę wyrażoną w złotych należy pomnożyć wartość procentową z tabeli przez przyjętą stawkę podstawową.

2. **Stopień rewaloryzacji** odzwierciedla niezbędne nakłady związane z konserwacją i restauracją oraz uwzględnia stopień zniszczenia obiektu. Podane wyceny obowiązują przy 1. stopniu rewaloryzacji, wyższy stopień rewaloryzacji powoduje mnożenie wyceny przez wartość rewaloryzacji wyznaczony w 10-ciostopniowej skali.

3. **Widelki** w wycenie za opracowanie 1 dcm² uwzględniają; stopień trudności zabiegów, odpowiedzialność z tytułu wartości dzieła, różnice w materiale, technice, sposobie opracowania zabytku nie ujęte w tabelach, a mające wpływ na przebieg prac.

4. **Wynagrodzenie nie obejmuje:**

- a) montażu, demontażu, dzierżawy rusztowań,
- b) demontażu i transportu obiektów,
- c) kosztów ubezpieczenia obiektu w czasie konserwacji,
- d) opracowania dokumentacji konserwatorskiej powykonawczej a w niej pisemny opis prac i dokumentację fotograficzną przed, w czasie i po konserwacji.
- e) pracy rzeczoznawców, konsultantów

5. **Dodatkowo** realizacja dzieła konserwatorskiego w uciążliwych warunkach powoduje wzrost wynagrodzenia:

- a) za prace na sklepieniach i stropach o 80%,
- b) za pracę na elewacjach o 25%,
- c) za pracę w nietypowych porach i przerwy w pracy ze względu na wymagania zamawiającego o 25%,
- d) za prace z materiałem zagrzybionym i zakaźnym 50%,
- e) za inne warunki utrudniające realizację do 40%,
- f) za prace na dużej wysokości po 10% powyżej każdych 10 m.

2. Konserwacja rzeźby i elementów architektonicznych wykonanych z kamienia naturalnego i sztucznego, nie złożone i nie polichromowane.

Tabela nr 8:

8.B-1 PIASKOWCE, WAPIENIE MIĘKKIE, WAPIEŃ JURAJSKI	
8.B – 1.a rzeźba	0,43% - 1,42%
8.B – 1.b płaskorzeźba	0,33% - 1,26%
8.B – 1.c detale architektoniczne skomplikowane	0,30% - 1,09%
8.B – 1.d detale architektoniczne proste	0,26% - 0,98%
8.B – 1.e wątki kamienne i okładziny proste	0,20% - 0,77%

3. Obliczenie powierzchni obiektu:

1. Powierzchnia kamiennej kapliczki wysokiej na 154cm, szerokiej przy podstawie 80x80cm wynosi ok. **316,25dm²**
2. Marmurowa tabliczka o wymiarach 28x31cm ma powierzchnię **8,64 dm²**
3. Żeliwny krzyż wysoki jest na 2m z tego płaskorzeźba przy podstawie 60cm. Jego powierzchnia w przybliżeniu wynosi **120 dm²**

4. Obliczenie kosztów konserwacji według tabeli i stopnia rewaloryzacji.

W tabeli koszt konserwacji 1 dm² rzeźby wykonanej z piaskowca, wapienia miękkiego, stanowi 0,43% - 1,42 % stawki podstawowej przy 1. stopniu rewaloryzacji wynoszącego 10 %.

Przyjmując średnią z widełek (0,43-1,42%) otrzymujemy stawkę 0,93 % stawki podstawowej wynoszącej 2983,98⁴ zł otrzymujemy kwotę 27,75 zł/dm². Stopień rewaloryzacji – 1,5. Powierzchnia kapliczki=>316,25dm² x 27,75zł/dm² x 1,5(stopień rewaloryzacji) = **13.163,90zł**

W tabeli koszt konserwacji 1 dm² detalu architektonicznego prostego wykonanego z marmuru i wapieni zbitych stanowi 0,49% - 1,86 % stawki podstawowej przy 1. stopniu rewaloryzacji wynoszącego 10 %.

Przyjmując średnią z widełek (0,49-1,86%) otrzymujemy stawkę 1,17 % stawki podstawowej wynoszącej 2983,98zł otrzymujemy kwotę 34,91 zł/dm². Stopień rewaloryzacji – 1. 8,64dm² x 34,91 zł/ dm² x 1 = **301,62zł**

⁴ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 12 maja 2008 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w pierwszym kwartale 2008 r. Na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.[1]) ogłasza się, iż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wyniosło 2983,98zł.

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95.

W tabeli koszt konserwacji 1 dcm² rzeźby, płaskorzeźby wykonanej z żeliwa stanowi 0,27% - 1,00 % stawki podstawowej przy 1. stopniu rewaloryzacji wynoszącego 10 %.

Przyjmując średnią z widełek (0,27-1,00%) otrzymujemy stawkę 0,64 % stawki podstawowej wynoszącej 2983,98zł otrzymujemy kwotę 19 zł/dcm². Stopień rewaloryzacji – 1.
 $120\text{dcm}^2 \times 19\text{zł/dcm}^2 \times 1 = \mathbf{2.280\text{zł}}$

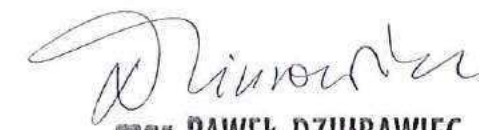
Szacunkowa kwota na wykonanie dokumentacji konserwatorskiej powykonawczej: **250zł**

CAŁOŚĆ RAZEM: 15.995,52zł (piętnaście tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt dwa grosze)

Koszt ewentualnej rekonstrukcji trzonu kapliczki wyniósłby wraz z konserwacją żeliwnego krzyża **18.000zł**

Koszt wykonania jednego metalowego dachu z blachy 1,5mm na metalowym krzyżu wraz z zamontowaniem wyniósłby **300zł**.

Opr.

mgr PAWEŁ DZIURAWIEC
KONSERWATOR DZIEL SZTUKI
Nr 5658 dypl. ASP Kraków
Nr 14507 ZPAP tel. 603-546-213

Tarnów 2008-08-18